

**ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ КЪМ
ЦЕНТРАЛНАТА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ**

София 1169, пл. „Княз Александър I” № 1, ел.поща: os.cik@abv.bg

ПОЗИЦИЯ

на Обществения съвет към ЦИК

Относно хода на конституционно дело №33 от 2024 г.
по искане за касиране на изборите на 27.10.2024 г.

Общественият съвет към ЦИК е обезпокоен, но, уви, не и изненадан, от случващото се през изминалите няколко дни около приключването на конституционното дело по искане за обявяване за незаконни на изборите на 27.10.2024 г.

Още в началото на декември 2024 г. ОСЦИК излезе с отворено писмо до уважавания Конституционен съд с молба да допусне независимо наблюдение от страна на организациите-членки на ОСЦИК във фазата на работа на експертите („вещи лица“). Целта ни бе осигуряване на по-висока степен на прозрачност и повишаване на доверието към делото, обект на изключителен обществен интерес, протичащо в трудна политическа среда. Допълнителен фактор бе и все по-ниското доверие на избирателите в честността на изборите, породено в голяма степен от поредицата скандални нарушения, станали широко обществено достояние благодарение на видеонаблюдението и журналистическите репортажи.

В същото писмо ОСЦИК представи и няколко аргументирани съображения относно приетата от Конституционния съд методика на работа в т.ч. периметъра на очертаните две задачи пред експертите (Определение от 26.11.2024 г.). Същите представляваха предпоставка за грешки, неточности, непълноти или обратно – дублирания. ОСЦИК предложи на Конституционния съд да обедини двете задачи в една като за всички определени от съда 2200 секции бъдат анализирани всички бюлетини – действителни и недействителни, както и да бъдат проверявани избирателните списъци (последното в съответствие с практиката на самия КС, вж. дело 10/2009 г.). Беше и предложено, за ограничен брой секции със специфични проблеми, да бъдат използвани и видеозаписите. Ако предложенията на ОСЦИК бяха възприети от Конституционен съд, то напрегнатата междуинституционална ситуация в последните няколко дни, довела до ново подриване на доверието на избирателите в изборите, вероятно можеше да бъде избегната.

За съжаление ситуацията ескалира, като експертността отстъпи пред емоциите. Бяхме свидетели на нападки от всички заинтересовани страни по буквално всеки участник в процеса на изборите у нас. Депутати и представители на различни държавни институции си служеха с непроверени твърдения, обвинения и дори вулгарно отношение, които замениха добрия тон на общуване.

ОСЦИК призовава политически партии, експерти, общественици и наблюдатели към отговорно поведение и спазване на етични норми, особено когато действията им засягат темата изборен процес и с тях могат пряко да засегнат основите на демократичните институции в страната.

В създалата се ситуация и след като, макар и със закъснение и в много трудна обстановка, Централната изборителна комисия завърши възложеното ѝ от Конституционния съд, ОСЦИК смята, че ходът на делото трябва да продължи нормално като съдът формулира своето убедително Решение в съответствие със закона.

Очакваме от отговорните институции да:

- Осигурят пълна прозрачност на всички фази от процеса по делото, за да се намалят спекулациите по темата.
- Направят публични (на интернет страницата на КС или на ЦИК) материалите от работата на експертите, както и всички преписки по делото (писма от и до ЦИК, писма от и до кметове, графични експертизи и други документи).

13 март 2025 г.,

София

Обществен съвет към ЦИК

Общественният съвет към Централната изборителна комисия включва представители на български неправителствени организации, наблюдаващи изборите в страната. Създаден е на основата на чл. 55 от Изборния кодекс и според своите Правила е консултативен орган към ЦИК с основна цел да съдейства за осигуряване на прозрачност, демократичност и честност в изборния процес. Общественният съвет работи независимо от изборната администрация. За работата си членовете му не получават възнаграждение.